

ਬਾਬ

ਭਾਗ ਪੰਜਵਾਂ

ਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਭੈਣੀ

www.PunjabiLibrary.com

ਬਲਬ (ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ)

ਬਲਬ ਕਦੇ ਜਗ ਜਾਵੇ, ਕਦੇ ਬੁੱਝ ਜਾਵੇ। ਜਗ ਜਾਵੇ, ਬੁੱਝ ਜਾਵੇ। ਜਗ ਜਾਵੇ, ਬੁੱਝ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹਾ ਸੀ। ਤੇ ਜੇ ਇਹ ਸਭ ਹੁੰਦਾ ਦੇਖ ਰਹਾ ਸੀ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨੀ ਤਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਰਹੀ ਪਰ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਅੱਖ ਨਹੀਂ ਸੀ ਝਮੱਕ ਰਹਾ। ਸਮਾਂ ਕਰੀਬ ਰਾਤ ਦਸ ਕੁ ਵਜੇ ਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨੀ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਰਹੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਕਸਰ ਇਨਸਾਨ ਸੋਚਦਾ ਹੋਇਆ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਬਲਬ ਦਾ ਜਗਣਾ ਬੁੱਝਣਾ ਬੰਦ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਤੇ ਘੜੀ ਦੀ ਸੂਈ ਵੀ ਆਪਣੀ ਤੇਜ਼ੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਅੱਗੇ ਵੱਲ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਕਾਫੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਦੇਖਦਾ ਰਹਾ ਪਰ ਜਦੋਂ ਬਲਬ ਦਾ ਜਗਣਾ ਬੁੱਝਣਾ ਬੰਦ ਨਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਹ ਅੱਕ ਕੇ ਆਪਣੇ ਬਿਸਤਰੇ ਵੱਲ ਚਲਾ ਗਿਆ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਸੌ ਗਿਆ। ਰਾਤ ਲੰਘ ਗਈ।

ਦਿਨ ਚੜਿਆ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸੇ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵੱਲ ਗਈ ਜਿੱਥੇ ਰਾਤੀ ਬਲਬ ਹਰਕਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਬਲਬ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਜਗ-ਬੁੱਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਿਹਾ। ਬਲਬ ਬਸ ਇਕ ਤਾਰ ਜਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਕੋਈ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਉਂਦਾ। ਕੁੱਝ ਦੇਰ ਦੇਖਣ ਪਿੱਛੋਂ ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਨਹਾ-ਧੋ ਕੇ ਨਾਸ਼ਤਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਕੁੱਝ ਲਿਖਣ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਦਰਅਸਲ ਉਹ ਇੱਕ ਲਿਖਾਰੀ ਅਨੁਭਵ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਤੇ ਉਹ ਦਿਲਚਸਪ ਕਹਾਣੀਆਂ ਤੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲਿਖਦਾ ਸੀ। ਉਸਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਤੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਅਕਸਰ ਮਸ਼ਹੂਰ ਅਖਬਾਰਾਂ ਤੇ ਰਸਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਛੱਪਦੀਆਂ ਸਨ। ਉਹ ਫਿਰ ਉਸੇ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਆ ਕੇ ਬੈਠ ਗਿਆ ਜਿੱਥੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਦਿਖਦਾ ਸੀ। ਸਵੇਰ ਦੇ ਸਾਢੇ ਕੁ ਸੱਤ ਦਾ ਵਕਤ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਲਿਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ...

ਘੜਾ ਤਿੜਕਿਆ ਪਾਣੀ ਰੁੜ੍ਹਿਆ,

ਸੱਟ ਮਾਰੀ ਕਿਸੇ ਕਸੂਤੀ,

ਦੇਖ ਗਵਾਂਢਣ ਭੱਜੀ ਘਰ ਨੂੰ,

ਜਾ ਲਾਈ ਮਾਂ ਨੂੰ ਲੂਤੀ,

ਛੈਲ ਛਬੀਲੀ ਮੁਟਿਆਰ ਖੜ ਗਈ,

ਗੁੱਸੇ ਦੀ ਅੱਗ ਬਲੂਤੀ,

ਯੋਗੀ ਮਗਰੋਂ ਨੱਸਣ ਨੂੰ ਫਿਰਦਾ,
 ਸੱਤੀ ਓਥੇ ਰਹੀ ਖਲੋਤੀ,
 ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਗਾਲ, ਮੁੱਖ ਸੂਰਜ ਲਿਸਕੇ,
 ਤਨ ਬੋਤਲ, ਨੱਕ ਮੋਤੀ,
 ਹੁਸਨ ਭੰਡਾਰ ਨਕੈ-ਨਕ ਭਰਿਆ,
 ਰੱਬ ਕਰੀ ਨਾ ਕੋਈ ਕਟੋਤੀ.....

ਅਜੇ ਉਸਨੇ ਐਨਾ ਕੁ ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੰਨਾ ਪਾੜ ਦਿੱਤਾ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ? ਸ਼ਾਇਦ ਉਸਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਉਸਨੇ ਫਿਰ ਨਵੇਂ ਪੰਨੇ ਤੇ ਲਿਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਕੋਈ ਲਫਜ਼ ਨਾ ਬਣਿਆ। ਕਾਫੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਸੋਚਦਾ ਰਿਹਾ ਪਰ ਉਸਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਨਾ ਆਇਆ ਤੇ ਉਸਨੇ ਕਲਮ ਤੇ ਡਾਇਰੀ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ। ਤੇ ਤਿਆਰ ਹੋ ਕੇ ਬਾਹਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਬਿਲਡਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ ਫਿਰ ਲਿਖਾਰੀ ਨੇ ਰਾਤ ਵਾਲੇ ਕਮਰੇ ਵੱਲ ਝਾਤੀ ਮਾਰੀ। ਉਹ ਕਮਰਾ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕਰੀਬ ਨੌਵੀਂ ਮੰਜਿਲ ਤੇ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਲਿਖਾਰੀ ਨੂੰ ਫਿਰ ਕੁੱਝ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਆਇਆ ਤਾਂ ਇੱਕ ਰਿਕਸ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਬਾਜ਼ਾਰ ਪੁੱਜ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਸਹਿਰ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਅਜ਼ਾਇਬ ਘਰ ਗਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਚਿੜੀਆਂ ਘਰ। ਇੱਕ ਲਿਖਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਹ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਵੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਸ਼ਾਮ ਹੋਣ ਤੇ ਉਹ ਮੁੜ ਬਾਜ਼ਾਰ ਗਿਆ ਤੇ ਖਾਣ ਲਈ ਕੁੱਝ ਫਲ ਲੈ ਕੇ ਫਿਰ ਵਾਪਿਸ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ। ਉਸਦੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਫਿਰ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਵਾਲੇ ਕਮਰੇ ਤੇ ਪਈ। ਬਲਬ ਜਗ ਰਹਾ ਸੀ ਤੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਟਹਿਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਦੇਖਣ ਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਉਮਰ ਚੌਦਾਂ-ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲ ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੱਗਦੀ ਸੀ। ਲਿਖਾਰੀ ਉਸਨੂੰ ਬਸ ਦੇਖੀ ਜਾ ਰਹਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਬੱਚੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਹਾ। ਕੁੱਝ ਦੇਰ ਪਿੱਛੋਂ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਫਿਰ ਕੁੱਝ ਮਿੰਟਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਇੱਕ ਆਦਮੀ। ਦੂਰ ਹੋਣ ਦੇ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵੀ ਚੇਹਰਾ ਸਾਫ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਹਾ। ਪਰ ਔਰਤ ਦੇ ਹੁਲੀਏ ਤੋਂ ਉਹ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਅਨੁਭਵ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਆਦਮੀ ਉਸਦਾ ਪਿਉ। ਫਿਰ ਬੱਚਾ ਕਿਸੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਜਾ ਕੇ ਨਜ਼ਰ ਤੋਂ ਓਹਲੇ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਔਰਤ ਤੇ ਆਦਮੀ ਆਪਣੇ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਮਸਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਨੇ। ਲਿਖਾਰੀ ਇਹ ਸਭ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਾਲੀ ਖਿੜਕੀ 'ਚੋਂ' ਸਾਫ ਦੇਖ ਰਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਕੁੱਝ ਅਜੀਬ ਨਾ ਲੱਗਾ ਤੇ ਉਹ ਔਰਤ ਤੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਐਦਾਂ ਕਰਦੇ ਦੇਖ ਖਿੜਕੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਹੋ ਕੇ ਨਹਾਉਣ ਲਈ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਜਦੋਂ ਲਿਖਾਰੀ ਨਹਾ ਧੇ ਕੇ ਵਾਪਿਸ ਆਇਆ ਤਾਂ ਓਹੀ ਔਰਤ ਤੇ ਮਰਦ ਆਪਣੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਲਿਖਾਰੀ ਨੇ ਫੋਨ ਕਰ ਕੇ ਭੋਜਨ ਮੰਗਵਾ ਲਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਖਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਜੇ ਉਸਨੇ ਪਹਿਲੀ ਹੀ ਬੁਰਕੀ ਤੇੜੀ ਕਿ ਦੇਖਿਆ ਔਰਤ ਤੇ ਮਰਦ ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਓਹੀ ਬੱਚਾ ਆ ਚੁਕਾ ਸੀ। ਲਿਖਾਰੀ ਖਾਂਦਾ ਹੋਇਆ ਦੇਖ ਰਹਾ ਸੀ। ਤੇ ਬੱਚਾ ਓਸੇ ਬਿਸਤਰ ਤੇ ਲੰਮੇ ਪੈ ਗਿਆ। ਲਿਖਾਰੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਭੋਜਨ ਜਲਦੀ-ਜਲਦੀ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਤੇ ਖਿੜਕੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਿਆ। ਲਿਖਾਰੀ ਦੇਖਦਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਬੱਚਾ ਓਥੇ ਲੰਮੇ ਪਿਆ ਰਹਾ। ਫਿਰ ਕੁੱਝ ਦੇਰ ਪਿੱਛੋਂ ਬੱਚਾ ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ ਵਾਲੀ ਹਰਕਤ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਕਦੇ ਬਲਬ ਜਗਾਵੇ ਤੇ ਕਦੇ ਬੁਝਾਵੇ। ਕਦੇ ਜਗਾਵੇ ਕਦੇ ਬੁਝਾਵੇ। ਇਹ ਲਗਾਤਾਰ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਤੇ ਲਿਖਾਰੀ ਇੱਕ ਤਾਰ ਦੇਖਦਾ ਰਹਾ। ਕੁੱਝ ਦੇਰ ਪਿੱਛੋਂ ਬਲਬ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ। ਸ਼ਾਇਦ ਬੱਚਾ ਸੌ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੱਚਾ ਤਾਂ ਸੌ ਗਿਆ ਪਰ ਲਿਖਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸੌ ਰਹਾ। ਉਸਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਬੇ-ਚੈਨੀ ਹੋਈ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਨੀਂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਹੀ। ਉਹ ਬੱਚੇ ਬਾਰੇ ਸੋਚ-ਸੋਚ ਕੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਟਹਿਲ ਰਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਸ਼ੇ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦਾ। ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਤਰਾਂ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਹਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਥੋੜ ਆ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਕਾਫੀ ਦੇਰ ਸੋਚਣ ਪਿੱਛੋਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਲਮ ਤੇ ਡਾਇਰੀ ਚੁੱਕੀ ਤੇ ਲਿਖਣਾ ਚਾਲੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਕਾਫੀ ਦੇਰ ਸੋਚਣ ਪਿੱਛੋਂ ਵੀ ਉਸਨੇ ਕੁੱਝ ਨਾ ਲਿਖਿਆ। ਫਿਰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਾ ਲੱਗਾ ਕਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਨੀਂਦ ਆ ਗਈ ਤੇ ਉਹ ਸੌ ਗਿਆ।

ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਉਸਦੀ ਨਜ਼ਰ ਫਿਰ ਉਠਦੇ ਸਾਰ ਉਸੇ ਖਿੜਕੀ ਤੇ ਪਈ। ਤੇ ਖਿੜਕੀ 'ਚੋਂ ਓਹੀ ਬੱਚਾ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹਾ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਕੁੱਝ ਖਾ ਰਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਉਸਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਹਾ। ਲਿਖਾਰੀ ਫਿਰ ਰੋਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹਾ-ਧੇ ਕੇ ਖਾਣਾ ਖਾ ਕੇ ਬਾਹਰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਅੱਜ ਉਹ ਕਿਸੇ ਰਿਕਸ਼ੇ ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾ ਰਹਾ ਉਹ ਪੈਦਲ ਚੱਲ ਰਹਾ ਸੀ। ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਈ ਨਜ਼ਾਰੇ ਦੇਖੇ। ਕਿਤੇ ਬੱਚੇ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਜਾਂਦੇ, ਕਿਤੇ ਚੌਕ ਵਿੱਚ ਕਬੂਤਰਾਂ ਦੀ ਡਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਦਾਣਾ ਪਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਕਿਤੇ ਹੁਸਨ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ, ਕਿਤੇ ਮੱਛੀਆਂ ਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਲੱਗਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਸ-ਦਸ ਰੁਪਏ ਤੇ ਝਗੜਾ ਕਰਦੇ, ਕਹਿਣ ਮੁਤਾਬਿਕ ਉਹ ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਹਰ ਖੂਬਸੂਰਤ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਨਿਹਾਰ ਰਹਾ ਸੀ ਤੇ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਰਹਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਹ ਇੱਕ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਪੁੱਜਾ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਇੱਕ ਬੈਂਚ ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਐਥੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕੁੱਝ ਬੁਜਰਗ ਉੱਚੀ-ਉੱਚੀ ਹੱਸ ਰਹੇ ਸਨ ਤੇ ਕੁੱਝ ਲੋਕ ਕਸਰਤ ਕਰ ਰਹੇ ਤੇ ਕੁੱਝ ਦੌੜ ਲਗਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਨਜ਼ਾਰਾ ਕਾਫੀ ਅਨੰਦਮਈ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਡਾਇਰੀ ਤੇ ਕਲਮ ਨਾਲ ਹੀ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਸਭ ਨਜ਼ਾਰੇ ਦੇਖਣ ਪਿੱਛੋਂ ਉਹ ਲਿਖਣ ਲੱਗ ਪਿਆ....

ਯੋਗੀ ਪਿੰਡੋਂ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਆਇਆ,

ਦੇਖ ਰੰਗ ਤਮਾਸ਼ੇ ਚਾਅ ਚੜਿਆ ਏ,

ਬੁੱਢੇ ਖਿੜ-ਖਿੜ ਹੱਸਦੇ ਜਾਵਣ,

ਕੀ ਇਹਨਾਂ ਅੰਦਰ ਵੜਿਆ ਏ,
 ਕਾਲਜ ਜਾਂਦੀਆਂ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਦੇਖਾਂ,
 ਮਨ ਹੁਸਨ ਦਾ ਕੀੜਾ ਲੜਿਆ ਏ,
 ਕਾਰ ਸੈਤਾਨੀਆਂ ਕੋਈ ਖੁੱਦ ਹੀ ਕਰਦਾ,
 ਲੋਕਾਂ ਵੱਲ ਐਵੇਂ ਤੜਿਆਂ ਏ,
 ਰੰਗ ਬਰੰਗੇ ਪੰਛੀ ਚਹਿਕਣ,
 ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਖੜਿਆ ਏ,
 ਰੱਬਾ ਤੇਰਾ ਭੇਦ ਨਾ ਕੋਈ ਪਾ ਸਕਿਆ,
 ਏਥੇ ਕੀ ਕੀ ਜੁਗਤਾਂ ਤੂੰ ਘੜਿਆ ਏ,
 ਮਾਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪੜਨੇ ਪਾਵੇ,
 ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਮਨ ਮੇਰਾ ਭਰਿਆ ਏ.....

ਐਨਾ ਲਿਖਣ ਪਿੱਛੋਂ ਲਿਖਾਰੀ ਕੁੱਝ ਉਦਾਸ ਜਿਹਾ ਹੋ ਕੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਤੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਘਰੋਂ ਨਿਕਲੇ ਕਾਫ਼ੀ ਵਕਤ ਹੋ ਚੁਕਾ ਸੀ, ਤੇ ਅੱਜ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਰੌਣਕ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਯਾਦ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਓਸੇ ਵੇਲੇ ਇੱਕ ਬੰਦਾ ਬੜੇ ਜੋਰ ਨਾਲ ਤਿਲਕਿਆਂ, ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਉਹ ਡਿੱਗਾ ਓਨੀ ਜਲਦੀ ਹੀ ਉਹ ਉਠਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਡਿੱਗਦਿਆਂ ਦੇਖਿਆ ਹੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਸਭ ਉਸ ਵੱਲ ਦੇਖ ਕੇ ਹੱਸ ਰਹੇ ਸਨ ਤੇ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੇਖ ਕੇ ਲਿਖਾਰੀ ਵੀ ਹੱਸਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਇੱਕ ਪਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਸੋਚ ਬਦਲ ਗਈ। ਇਹ ਇੱਕ ਹਾਸੇ ਵਾਲੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਕਰਕੇ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕੁੱਝ ਦੇਰ ਪਿੱਛੋਂ ਲਿਖਾਰੀ ਓਥੋਂ ਉੱਠ ਕੇ ਅੱਗੇ ਵੱਲ ਨੂੰ ਵੱਧ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਉਹ ਇਕ ਹੋਟਲ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਤੇ ਇਕ ਨੈਕਰ ਨੂੰ ਚੀਨੀ ਭੋਜਨ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਲਿਖਾਰੀ ਨੇ ਭੋਜਨ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਤੇ ਉੱਠ ਕੇ ਵਾਪਿਸ ਆਪਣੇ ਹੋਟਲ ਵੱਲ ਨੂੰ ਚੱਲ ਪਿਆ। ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਪੁੱਜ ਕੇ ਉਸਨੇ ਕੁਝ ਦੇਰ ਆਰਾਮ ਕੀਤਾ ਤੇ ਫਿਰ ਸਾਹਮਣੇ ਖਿੜਕੀ ਦਾ ਚੇਤਾ ਆਇਆ। ਉਸਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਬੱਚਾ ਤਾਂ ਓਥੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਔਰਤ ਓਥੇ ਹੀ ਸੀ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਤੇ ਆਦਮੀ ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਲਿਖਾਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਔਰਤ ਕੌਣ ਹੈ ਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿਲਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕੰਮ ਉਸਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦੇ ਦੇਖੇ। ਅੱਜ-ਕੱਲ ਇਹ ਆਮ ਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਖਿੜਕੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਬੈਂਡ ਉੱਪਰ ਜਾ ਕੇ ਸੌਂ ਗਿਆ। ਸ਼ਾਮ ਹੋ ਗਈ, ਕਰੀਬ ਸਾਢੇ ਕੁ ਪੰਜ ਦਾ ਵਕਤ ਸੀ।

ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਜਾਗ ਖੁੱਲ ਗਈ ਤੇ ਉਹ ਉੱਠ ਕੇ ਨਹਾਉਣ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਨਹਾ-ਧੋ ਕੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਚਾਹ ਬਣਾਈ ਤੇ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਲੈ ਕੇ ਪੜਨ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਉਸਦੀ ਨਜ਼ਰ ਫਿਰ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਤੇ ਪਈ। ਉਸਨੇ ਦੇਖਿਆ ਬਲਬ ਜਗ ਰਹਾ ਸੀ ਤੇ ਓਹੀ ਔਰਤ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਆਦਮੀ ਫਿਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੀ। ਲਿਖਾਰੀ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲ ਦੇਖ ਕੇ ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਹੋ ਰਹਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਔਰਤ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ। ਲਿਖਾਰੀ ਸੋਚ ਰਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਗਰ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹੋਣਗੇ ਤੇ ਉਹ ਔਰਤ ਸ਼ਰੇਆਮ ਕੁ-ਕਰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਲਿਖਾਰੀ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮੁੱਖ ਮੋੜ ਲਿਆ ਤੇ ਇੱਕ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਕੋਈ ਕਿਤਾਬ ਪੜਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਫਿਰ ਕੁੱਝ ਦੇਰ ਪਿੱਛੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਕਮਰੇ ਦਾ ਬਲਬ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ। ਤੇ ਇੱਕ ਦਮ ਫਿਰ ਜਗਿਆ। ਇਸ ਵਾਰ ਇਹ ਬਲਬ ਓਸੇ ਬਚੇ ਨੇ ਜਗਾਇਆ ਸੀ। ਲਿਖਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਔਰਤ ਬਾਰੇ ਅਨੁਭਵ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਮਝ ਆ ਰਹੀ ਕਿ ਇਹ ਬੱਚਾ ਓਥੇ ਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਕੁੱਝ ਦੇਰ ਪਿੱਛੋਂ ਬੱਚਾ ਬਲਬ ਬੰਦ ਕਰ ਕੇ ਸੌ ਗਿਆ। ਪਰ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਬੱਚਾ ਇਕੱਲਾ ਸੀ। ਲਿਖਾਰੀ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਕੋਲ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਫਿਰ ਰੁੱਕ ਗਿਆ ਕਿ ਗੱਲ ਤਾਂ ਕੋਈ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਇੰਝ ਫਾਲਤੂ ਵਿੱਚ ਛਾਣ-ਬੀਨ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਕੁਛ ਦੇਰ ਪਿੱਛੋਂ ਬਲਬ ਫਿਰ ਜਗ ਗਿਆ। ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਦ ਫਿਰ ਕਾਫੀ ਚਿਰ ਤੱਕ ਜਗਦਾ-ਬੁੱਝਦਾ ਰਹਾ। ਲਿਖਾਰੀ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਵੰਨ-ਸਵੰਨੇ ਖਿਆਲ ਆ ਰਹੇ ਸੀ। ਪਰ ਉਹ ਕਰ ਵੀ ਕੀ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਡਾਇਰੀ ਚੁੱਕੀ ਤੇ ਲਿਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ.....

ਬਲਬ ਕਰੇ ਹਰਕਤਾਂ, ਮੇਰਾ ਜੀ ਕੰਬੇ,

ਹਿੱਕ ਚੇ' ਖੂਨ ਵਗਦਾ, ਜਿਉ ਚੱਲਣ ਰੰਬੇ,

ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਇੱਕ ਬਾਲੜਾ, ਰਹਿ ਗਿਆ ਇਕੱਲਾ,

ਮਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਫਿਕਰ ਨੀ, ਮੇਰਾ ਪੁੱਤ ਝੱਲਾ,

ਇੱਕ ਔਰਤ ਬੰਦੇ ਬਦਲਦੇ, ਹੈ ਕਿੰਨਾ ਸੋਸ਼ਾ,

ਦਿੱਤਾ ਹਲੂਣ ਜਮੀਰ ਨੂੰ, ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਭਰੋਸਾ,

ਕੀ ਬੀਤੇ ਉਸ ਪੁੱਤ ਤੇ, ਦੇਖ ਮਾਂ ਦੀ ਕਰਨੀ,

ਉਹ ਤਾਂ ਹੋਈ ਕੰਗਾਲ ਏ, ਪਊ ਮੈਨੂੰ ਭਰਨੀ,

ਉੱਠਿਆ ਯਕੀਨ ਰੱਬ ਤੋਂ, ਕੋਈ ਆਸ ਨਾ ਲੱਭੇ,

ਬਸ ਘੁੱਪ ਹਨੇਰਾ ਜਾਪਦਾ, ਮੈਨੂੰ ਸੱਜੇ-ਖੱਬੇ,

ਬਸ ਘੁੱਪ ਹਨੇਰਾ ਜਾਪਦਾ, ਮੈਨੂੰ ਸੱਜੇ-ਖੱਬੇ.....

ਇਹ ਲਿਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਖਾਰੀ ਨੇ ਓਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਡਾਇਰੀ ਤੇ ਕਲਮ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ। ਕੁੱਝ ਵਕਤ ਵਿਚ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਨੀਂਦ ਆ ਗਈ। ਇੰਝ ਹੀ ਕਿੰਨੇ ਦਿਨ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਲਿਖਾਰੀ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਵਕਤ ਕਰੀਬ ਸ਼ਾਮ ਸੱਤ ਕੁ ਵਜੇ ਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿਲਡਿੰਗ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਕਿਸੇ ਅਣ-ਪਛਾਣੇ ਬੰਦੇ ਨਾਲ ਸੀ। ਲਿਖਾਰੀ ਨੇ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਅਚਾਨਕ ਉਹ ਬਚਾ ਵੀ ਅੰਦਰ ਆ ਗਿਆ। ਔਰਤ ਨੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰੇ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਏਨੀ ਦੂਰ ਤੋਂ ਆਵਾਜ਼ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸੁਣਦੀ ਪਰ ਨਜ਼ਰ ਸਾਫ਼ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਬੱਚਾ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਪਏ ਆਦਮੀ ਨੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜ ਲਈ। ਔਰਤ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਉੱਠੀ ਤੇ ਉਸਨੇ ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਪਰ ਆਦਮੀ ਨਾ ਰੁਕਿਆ ਤੇ ਉਸ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਲਿਖਾਰੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੈਰਾਨ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਤਾਂ ਇੱਕ ਮੁੰਡਾ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਫਿਰ ਉਹ ਆਦਮੀ ਉਸ ਨਾਲ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਿਉਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਲਿਖਾਰੀ ਸਭ ਤਮਾਸ਼ਾ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਿਹਾ। ਕੁੱਝ ਵਕਤ ਤੱਕ ਇਹ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਫਿਰ ਔਰਤ ਉਸ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਖਿੱਚ ਕੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਲੈ ਗਈ ਤੇ ਉਹ ਆਦਮੀ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਗਰ ਹੀ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਸਭ ਲਿਖਾਰੀ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਤੋਂ ਓਹਲੇ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਤੇ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਿਹਾ।

ਲਿਖਾਰੀ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿਉਂ ਨਾ ਉੱਥੇ ਜਾ ਕੇ ਪਤਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਸਾਰਾ ਮਾਂਝਰਾਂ ਕੀ ਹੈ। ਕਾਫ਼ੀ ਦੇਰ ਸੋਚਣ ਬਾਅਦ ਉਹ ਓਸੇ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵੱਲ ਨੂੰ ਚੱਲ ਪਿਆ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੇ ਕੋਲ ਪੁੱਜਾ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਕਮਰਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪੂਰਾ ਘਰ ਵਾਂਗ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਬਾਹਰੋਂ ਹੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਲਿਆ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾ ਦਿੱਤਾ। ਕੁੱਝ ਦੇਰ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਤੇ ਲਿਖਾਰੀ ਨੇ ਫਿਰ ਖੜਕਾਇਆ। ਕੁੱਝ ਚਿਰ ਪਿੱਛੋਂ ਓਸੇ ਔਰਤ ਨੇ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲਿਆ। ਔਰਤ ਨੇ ਲਿਖਾਰੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ..

ਔਰਤ - ਹਾਂਜੀ ਕੌਣ?

ਲਿਖਾਰੀ ਔਰਤ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਔਰਤ ਉਪਰ ਕੋਈ ਦਬਾ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਿਹਾ ਤੇ ਉਹ ਸਾਧਾਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਲਿਖਾਰੀ ਨੇ ਜੁਆਬ ਦਿੱਤਾ...

ਲਿਖਾਰੀ - ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਯੋਗੀ ਹੈ ਤੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਹੋਟਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਓਧਰੋਂ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅੰਦਰ ਜੇ ਆਦਮੀ ਹੈ ਉਹ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕੀ ਕੋਈ ਮੁਸੀਬਤ ਹੈ?

ਉਹ ਔਰਤ ਹੱਕੀ-ਬੱਕੀ ਰਹਿ ਗਈ ਜਦੋਂ ਲਿਖਾਰੀ ਨੇ ਸਭ ਪੁੱਛਿਆ। ਲਿਖਾਰੀ ਔਰਤ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦਾ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੇ ਮੱਥੇ ਤੋਂ ਪਸੀਨਾ ਚੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਔਰਤ ਨੇ ਕੰਬਦੀ ਹੋਈ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ...

ਔਰਤ - ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਏਥੇ। ਨਾਲੇ ਤੂੰ ਕੀ ਲੈਣਾ, ਜਾ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰ।

ਐਨਾ ਜੁਆਬ ਦੇ ਕੇ ਔਰਤ ਨੇ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹਿਆ। ਪਰ ਅੰਦਰੋਂ ਚੀਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆ ਗਈ। ਚੀਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣ ਕੇ ਲਿਖਾਰੀ ਦਾ ਸੱਕ ਹੋਰ ਵੱਧ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਅੰਦਰ ਵੜ ਗਿਆ। ਅੰਦਰ ਵੜਦਿਆਂ ਹੀ ਉਹ ਉਸ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਜਦੋਂ ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ ਅੰਦਰ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਹੀ ਆਦਮੀ ਜੋ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਹ ਹੁਣ ਉਸ ਬੱਚੇ ਦੇ ਉੱਪਰ ਸੀ। ਬੱਚਾ ਉਸਦੇ ਹੇਠਾਂ ਸੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸ ਆਦਮੀ ਕੋਲੋਂ ਛੁਡਾਉਣ ਦੀ ਜੱਦੋ-ਜਹਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਲਿਖਾਰੀ ਭੱਜ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਉਪਰੋਂ ਪਰੇ ਧਕੇਲਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਬੜੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਲਿਖਾਰੀ ਨੇ ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਉਸ ਬੱਚੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਬੱਚੇ ਉੱਪਰ ਪਈ ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਿਆਰੀ ਕੁੜੀ ਸੀ। ਜਿਸਨੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਵਰਗੇ ਵਾਲ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਸੀ। ਲਿਖਾਰੀ ਨੂੰ ਕੁੜੀ ਵੱਲ ਦੇਖ ਕੇ ਸਮਝ ਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਦਮੀ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਕੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਆਸਰਾ ਦੇ ਕੇ ਉਠਾਇਆ। ਕੁੜੀ ਨੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਵਾਲੀ ਕਮੀਜ਼ ਪਾਈ ਹੋਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਪਾੜ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਅਜੇ ਉਸਨੇ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਉਠਾਇਆ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਦਮੀ ਲਿਖਾਰੀ ਉੱਪਰ ਟੁੱਟ ਕੇ ਪੈ ਗਿਆ।

ਆਦਮੀ - ਕੌਣ ਆ ਓਏ ਤੂੰ ?

ਐਨਾ ਕਹਿ ਕੇ ਉਹ ਲਿਖਾਰੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਪਰ ਲਿਖਾਰੀ ਵੀ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਰੋਕ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਐਨੇ ਨੂੰ ਉਹ ਔਰਤ ਆਈ ਤੇ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਬਾਹੋਂ ਫੜ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਬਾਹਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਖਿੱਚ ਕੇ ਲਿਜਾਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਪਰ ਉਹ ਕੁੜੀ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾ ਰਹੀ। ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੇ ਲਿਖਾਰੀ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਧੱਕਾ ਮਾਰਿਆ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਔਰਤ ਵਿੱਚ ਜਾ ਵੱਜਾ, ਲਿਖਾਰੀ ਤੇ ਉਹ ਔਰਤ ਡਿੱਗ ਪਏ। ਕੁੜੀ ਦਾ ਹੱਥ ਔਰਤ ਕੋਲੋਂ ਛੁੱਟ ਗਿਆ। ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੇ ਜਦਲੀ ਨਾਲ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਆਪ ਉੱਪਰ ਚੜਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਲਿਖਾਰੀ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਉਠਿਆ ਤੇ ਉਸਨੇ ਕੋਲ ਹੀ ਪਏ ਇੱਕ ਕੱਚ ਦੇ ਗੁਲਦਾਨ ਨੂੰ ਉਸ ਆਦਮੀ ਦੇ ਸਿਰ ਉਪਰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਆਦਮੀ ਓਸੇ ਵੇਲੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਹੋ ਕੇ ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਵਿੱਚੋਂ ਖੂਨ ਵਗਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ। ਸੱਟ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਵੱਜੀ ਅਨੁਭਵ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਔਰਤ ਭੱਜ ਕੇ ਆਦਮੀ ਦੇ ਕੋਲ ਗਈ। ਸਾਰਾ ਕਮਰਾ ਚੀਕਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਸੀ। ਲਿਖਾਰੀ ਨੇ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਆਸਰਾ ਦੇ ਕੇ ਉਠਾਇਆ ਤੇ ਬਾਹਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਭੱਜ ਪਏ।

ਉਹ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਬਿਲਡਿੰਗ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਿਆ। ਕੁੜੀ ਦੀ ਕਮੀਜ਼ ਪਾਟੀ ਹੋਈ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਲਿਖਾਰੀ ਨੇ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਕਮੀਜ਼ ਲਾਹ ਕੇ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਢੱਕਿਆ ਤੇ ਆਪਣੀ ਬੁੱਕਲ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ। ਇਹ ਕੁੜੀ ਲਿਖਾਰੀ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਸਮਾਨ ਸੀ। ਬਾਹਰ ਕਾਫ਼ੀ ਹਨੇਰਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਤੇ ਸਮਾਂ ਨੇ ਵੱਜ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਲਿਖਾਰੀ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਤੇ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਕੁੱਝ ਕੱਪੜੇ ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਾਨ ਲੈ ਕੇ ਓਥੋਂ ਨਿਕਲ ਗਿਆ ਤੇ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਲ ਹੀ ਲੈ ਗਿਆ।

ਲਿਖਾਰੀ ਇੱਕ ਪੜਿਆ ਲਿਖਿਆ ਬੰਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕਈ ਕਹਾਣੀਆਂ ਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਸਭ ਸਮਝ ਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਗਲਤ। ਓਵੇਂ ਹੀ ਉਸਨੇ ਬਲਬ ਦੀ ਹਰਕਤ ਤੋਂ ਵੀ ਇਸ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਔਰਤ ਦਾ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗ ਹੀ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦਾ ਕੀ ਕਿੱਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਬੱਚੀ ਬਾਰੇ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਤਾ ਕਿ ਉਹ ਮੁੰਡਿਆਂ ਵਾਂਗੂੰ ਓਥੇ ਕਿਉਂ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ? ਕੀ ਉਹ ਔਰਤ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਸੀ? ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ, ਕੀ ਕਾਰਨ ਸੀ ਬਲਬ ਦੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਗਨ ਬੁਝਣ ਦਾ? ਤੇ ਬੱਚੀ ਇਹ ਕਿਉਂ ਕਰਦੀ ਸੀ? ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਗੁੱਥੀ ਐਨੀ ਵੀ ਸੁਲਝੀ ਹੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿੰਨੀ ਲਿਖਾਰੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਮਾਂ ਇੱਕ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਬਦ ਹੈ। ਇਹ ਰੱਬ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇੱਕ ਮਾਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਲਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਸਾਇਦ ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਕੋਈ ਇਹੇ ਜਿਹਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਜੇ ਕਰ ਸਕੇ। ਔਰਤ ਦੇ ਕਈ ਰੂਪ ਨੇ ਕੋਈ ਵੀ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਿਆ। ਔਰਤ ਇੱਕ ਮਾਂ ਹੈ, ਇੱਕ ਭੈਣ ਹੈ, ਇੱਕ ਪਤਨੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਧੀ ਹੈ। ਪਰ ਹਰ ਆਦਮੀ ਦਾ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦਾ ਆਪਣਾ ਨਜ਼ਰੀਆਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਉਸਨੂੰ ਹਵਸ਼ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੋਈ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਪਵਿੱਤਰ ਰੂਹ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ। ਕੋਠੇ ਤੇ ਬੈਠਣ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਵੀ ਮਾੜੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸ਼ੌਂਕ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਕਾਰਨ ਓਥੇ ਬੈਠੀ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਗਰ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਰੱਬ ਹੈ ਤਾਂ ਸ਼ੈਤਾਨ ਵੀ। ਅਗਰ ਚੰਗਿਆਈ ਹੈ ਤਾਂ ਬੁਰਾਈ ਵੀ ਹੈ। ਔਰਤ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਔਰਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਸਮਸਾਨ ਹੈ। ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਰੂਹ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ।

ਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਭੈਣੀ

9779324826

(ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਦੱਸਣ ਤੇ ਇਸਦਾ ਅਗਲਾ ਭਾਗ ਜਲਦੀ ਪੜਨ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਕਾਲ ਜਾ ਵਟਸਐੱਪ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ)

To read more story books of Preet Singh Bhaini visit on below link
<http://punjabilibrary.com/authors/preet-singh-bhaini/>